

Przykładowe zestawy egzaminacyjne ilustrują stopień złożoności zadań i pytań testowych. Wskazane w zadaniach rozwiązania są rozwiązaniami wyłącznie ramowymi. Rozwiązania – co do zasady – powinny uwzględniać założenia podane w zadaniu, jednak mogą być one przez kandydata dookreślone lub skomentowane, jeśli uzna taką potrzebę.

Na dzień egzaminu obowiązujący jest zakres wiedzy aktualnej, odpowiadającej zagadnieniom wyspecyfikowanym dla danego egzaminu w obowiązującej uchwale Krajowej Rady Biegłych Rewidentów. Przygotowując się do egzaminów, publikowane zadania należy więc wykorzystywać odpowiednio, pamiętając jednocześnie o tym, że nie wyczerpują one bogatej literatury przedmiotu.

ROZWIĄZANIA WZORCOWE

BLOK TEMATYCZNY I

Pytania testowe

1. Utworzenie rezerwy na zobowiązania w ciężar kosztów pozostałej działalności operacyjnej:
  - a) powoduje wzrost sumy bilansowej,
  - b) powoduje zmniejszenie sumy bilansowej,
  - c) **nie powoduje zmiany sumy bilansowej.**
2. Zakładowy fundusz świadczeń socjalnych wykazywany jest w pasywach bilansu jako:
  - a) **zobowiązania krótkoterminowe,**
  - b) rezerwy na zobowiązania,
  - c) pozostałe kapitały (fundusze) rezerwowe.
3. Decyzję o sporządzaniu rachunku zysków i strat, według wzoru dla jednostki małej, podejmuje:
  - a) kierownik jednostki,
  - b) wyłącznie rada nadzorcza, jeżeli w danej jednostce została powołana,
  - c) **organ zatwierdzający sprawozdanie finansowe.**
4. Skutki wzrostu wartości na dzień bilansowy nieruchomości inwestycyjnej, wycenianej w wartości rynkowej, odnosi się:
  - a) na kapitał z aktualizacji wyceny,
  - b) **w pozostałe przychody operacyjne,**
  - c) w przychody finansowe.
5. W rachunku zysków i strat za dany rok obrotowy należy wykazać wszystkie osiągnięte, przypadające na rzecz jednostki przychody ze sprzedaży produktów dotyczące danego roku obrotowego:
  - a) wyłącznie, gdy w danym roku zostały uregulowane należności wynikające z transakcji sprzedaży tych produktów,
  - b) **niezależnie od terminu ich zapłaty,**
  - c) wyłącznie, gdy ścisłość należności nie jest zagrożona.
6. Do kosztów finansowych należy zaliczyć:
  - a) **dyskonto weksła własnego,**
  - b) odsetki od lokat bankowych,
  - c) koszty likwidacji nieruchomości inwestycyjnej.
7. Jeżeli przychody ze sprzedaży środka trwałego były niższe niż wartość początkowa środka trwałego pomniejszona o dotychczasowe umorzenie i odpisy aktualizujące, to wynik na sprzedaży środka trwałego należy wykazać w rachunku zysków i strat w pozycji:
  - a) koszt sprzedanych produktów,
  - b) **pozostałe koszty operacyjne,**
  - c) pozostałe przychody operacyjne.
8. Wynik finansowy ze sprzedaży uwzględnia:
  - a) przychody ze sprzedaży środków trwałych,
  - b) **przychody ze sprzedaży materiałów,**
  - c) przychody ze sprzedaży inwestycji krótkoterminowych.
9. Otrzymane przez jednostkę małą dopłaty do cen sprzedaży prezentowane są:
  - a) **w uproszczonym rachunku zysków i strat jako przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów,**
  - b) w uproszczonym rachunku zysków i strat jako pozostałe przychody operacyjne,
  - c) w uproszczonym bilansie jako rozliczenia międzyokresowe, do czasu realizacji przychodu w następujących okresach sprawozdawczych.

10. Opłacone koszty postępowania sądowego prezentowane są w rachunku zysków i strat jednostki małej jako:
- pozostałe koszty rodzajowe,
  - usługi obce,
  - pozostałe koszty operacyjne.**
11. Dokumentacja zasad (polityki) rachunkowości, zgodnie z przepisami ustawy o rachunkowości:
- może mieć formę ustną lub pisemną,
  - powinna być sporządzona w języku polskim,**
  - nie jest wymagana, jeśli jednostka prowadzi księgi rachunkowe przy użyciu komputera.
12. Zakładowy plan kont, zgodnie z ustawą o rachunkowości:
- zawiera wyłącznie określenie symboli i nazw kont w odniesieniu do kont księgi głównej,
  - jest elementem ksiąg rachunkowych,
  - jest elementem polityki rachunkowości.**
13. Zgodnie z ustawą o rachunkowości, wprowadzenie do sprawozdania finansowego powinno zawierać opis przyjętych w polityce rachunkowości metod wyceny aktywów i pasywów:
- w odniesieniu do wszystkich pozycji bilansowych, niezależnie od tego czy w danym przypadku jednostka posiadała prawo wyboru metod wyceny,
  - w zakresie, w jakim ustawa pozostawia jednostce prawo wyboru,**
  - wyłącznie w odniesieniu do znaczących pozycji aktywów i pasywów.
14. Zestaw komputerowy znajdujący się w magazynie spółki zajmującej się produkcją sprzętu informatycznego, nie wykorzystywany na własne potrzeby jednostki, ujmowany jest w księgach rachunkowych spółki jako:
- produkt gotowy,**
  - towar,
  - środek trwały.
15. Elementem składowym rachunkowości jest:
- rewizja finansowa,
  - kontrola wewnętrzna,
  - rachunek kosztów.**
16. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zmieniła rok obrotowy z kalendarzowego na rok obrotowy trwający 12 kolejnych miesięcy od 01.11 do 31.10 (zmiana została zarejestrowana w KRS). Ostatnim dniem bilansowym przed zmianą roku obrotowego był 31.12.2018 r. Obowiązek sporządzenia sprawozdania finansowego po zmianie roku obrotowego przypada na dzień:
- 31.10.2019 r.,
  - 31.12.2019 r.,
  - 31.10.2020 r.**
17. Ujęcie w księgach rachunkowych wyłącznie niewątpliwych pozostałych przychodów operacyjnych wynika z zasady:
- ostrożności,**
  - memoriału,
  - współmierności przychodów i kosztów.
18. Po spełnieniu warunku określonego w ustawie o rachunkowości, jednostka może w ramach przyjętych zasad (polityki) rachunkowości stosować uproszczenia, jest to realizacja zasady:
- istotności,**
  - ostrożności,
  - memoriału.

19. Odpisy aktualizujące wartość należności z tytułu dostaw i usług prezentowane są w rachunku zysków i strat w wariantcie porównawczym jako:
- a) inne koszty operacyjne,
  - b) aktualizacja wartości aktywów niefinansowych,**
  - c) aktualizacja wartości inwestycji.
20. Dokonane w związku z utratą wartości rzeczowych aktywów obrotowych odpisy aktualizujące ich wartość, prezentowane są w rachunku zysków i strat w wariantcie kalkulacyjnym jako:
- a) aktualizacja wartości aktywów niefinansowych,**
  - b) aktualizacja wartości inwestycji,
  - c) inne koszty operacyjne.

Zadania sytuacyjne

Zadanie 1

Założenia:

Przedsiębiorstwo usługowe XYZ Sp. z o. o. będące jednostką małą prowadzi ewidencję kosztów w układzie rodzajowym i funkcjonalnym. W roku obrotowym 20XX osiągnęło następujące przychody i poniosło poniższe koszty:

Symbol	Nazwa konta	Kwota w PLN
400	Amortyzacja	10.000
401	Usługi obce	11.000
402	Zużycie materiałów i energii	8.500
404	Wynagrodzenia	40.000
405	Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	18.000
540	Koszty sprzedaży	5.000
550	Koszty zarządu	4.300
701	Przychody ze sprzedaży usług	100.000
711	Koszt wytworzenia sprzedanych usług	.....
750-1	Przychody z tytułu sprzedaży aktywów finansowych	50.000
750-2	Przychody finansowe – odsetki	29.000
750-3	Przychody finansowe – różnice kursowe	10.000
755-1	Koszty z tytułu sprzedaży aktywów finansowych	40.000
755-3	Koszty finansowe – różnice kursowe	12.000
760-1	Przychody z tytułu sprzedaży niefinansowych aktywów trwałych	3.500
765-1	Koszty z tytułu sprzedaży niefinansowych aktywów trwałych	1.800
765-2	Pozostałe koszty operacyjne – koszt odpisu aktualizującego należności	20.000
870	Podatek dochodowy	7.000

Ponadto osiągnięte przychody i poniesione koszty nie dotyczą jednostek powiązanych i spółka XYZ nie posiada zaangażowania w kapitale innych jednostek.

Dyspozycje:

1. Wiedząc, że zmiana stanu produktów ZWIĘKSZENIE wynosi 6.200 PLN, należy ustalić kwotę kosztu wytworzenia sprzedanych usług.
2. Sporządzić rachunek zysków i strat w wariantcie kalkulacyjnym przewidzianym dla jednostek małych.

Rozwiązanie wzorcowe:**Ad 1. Koszt wytworzenia sprzedanych usług:**

Suma kosztów rodzajowych = (10.000+11.000 +8.500+40.000+18.000)=87. 500

87.500 – 5.000 (k. sprzedaży)– 4.300 (k. zarządu) – 6.200 (zw. st. prod. zwiększenie)=**72.000****Ad 2.****Rachunek zysków i strat – wariant kalkulacyjny**

	kategoria	Rok 20XX	
A	Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	100.000	
B.	Koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów	72.000	
C.	Koszty sprzedaży	5.000	
D.	Koszty ogólnego zarządu	4.300	
E.	Zysk (strata) ze sprzedaży (A-B-C-D)	18.700	
F.	Pozostałe przychody operacyjne, w tym	1.700	3.500 – 1.800
	- aktualizacja wartości aktywów niefinansowych		
G.	Pozostałe koszty operacyjne, w tym:	20.000	
	- aktualizacja wartości aktywów niefinansowych	20.000	
H.	Przychody finansowe, w tym:	39.000	
	I. Dywidendy i udziały w zyskach od jednostek, w których jednostka posiada zaangażowanie w kapitale, w tym: - od jednostek powiązanych, w których jednostka posiada zaangażowanie w kapitale		
	II. Odsetki, w tym: - od jednostek powiązanych	29.000	
	III. Zysk z tytułu rozchodu aktywów finansowych, w tym: - w jednostkach powiązanych	10.000	50000 – 40000
	IV. Aktualizacja wartości aktywów finansowych		
I.	Koszty finansowe, w tym:	2.000	10000 – 12000
	I. Odsetki, w tym: - dla jednostek powiązanych		
	II. Strata z tytułu rozchodu aktywów finansowych, w tym: - w jednostkach powiązanych		
	III. Aktualizacja wartości aktywów finansowych		
J.	Zysk (strata) brutto (E+F-G+H-I)	37.400	
K.	Podatek dochodowy	7.000	
L.	Zysk (strata) netto (J-K)	30.400	

Zadanie 2

Założenia:

W spółce z o.o. KOŁO, sporządzającej sprawozdanie finansowe według wzoru dla jednostki mikro, wybrane informacje na ostatni dzień roku obrotowego (31.12.20XX) przedstawiały się następująco (dane w zł):

• 3 letnie obligacje Skarbu Państwa	20.000
• Akcje innej spółki zakupione w celach handlowych	6.000
• Kapitał zakładowy	50.000
• Komputery	18.000
• Kredyt w rachunku bieżącym	3.000
• Materiały biurowe	1.700
• Należności od odbiorcy X	1.600
• Niewypłacone wynagrodzenie z tyt. umowy o dzieło	5.200
• Niezapłacone składki ZUS	8.000
• Pożyczka zaciągnięta na 5 lat	300.000
• Spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu	350.000
• Nabyty znak użytkowy	14.000
• Środki pieniężne w kasie	1.200
• Towary	12.000
• Udzielona 6 miesięczna pożyczka	4.000
• Umorzenie komputerów	7.000
• Umorzenie spółdzielczego prawa do lokalu	8.000
• Umorzenie znaku użytkowego	9.000
• Wynik finansowy	.....
• Zaliczka wypłacona pracownikowi	500
• Zobowiązanie wobec dostawcy Z	40.000

Dyspozycje:

1. Obliczyć arytmetycznie wynik finansowy Spółki, wskazując jego rodzaj (zysk lub strata),
2. Sporządzić bilans Spółki na ostatni dzień roku obrotowego według wzoru dla jednostki mikro w zamieszczonej tabeli.

Rozwiązanie wzorcowe:

Ad 1.

Suma aktywów = 405.000

Suma pasywów bez wyniku finansowego = 406.200

Wynik finansowy = 1.200 strata

Ad 2.

Bilans spółki z o.o. KOŁO na 31.12.20XX

	AKTYWA	zł		PASYWA	zł
A.	Aktywa trwałe, w tym:	378.000	A.	Kapitał (fundusz) własny, w tym:	48.800
	środki trwałe	353.000		kapitał (fundusz) podstawowy	50.000
B.	Aktywa obrotowe, w tym:	27.000	B.	Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania, w tym:	356.200
	Zapasy	13.700		rezerwy na zobowiązania	
	należności krótkoterminowe	2.100		zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek	303.000
C.	Należne wpłaty na kapitał (fundusz) podstawowy	-		Pasywa razem	405.000
D.	Udziały (akcje) własne	-			
	Aktywa razem	405.000			

BLOK TEMATYCZNY II

Pytania testowe

1. Jednostka dokonała zakupu towarów opodatkowanych podatkiem VAT 23%, które zostały przyjęte do magazynu. Do zamknięcia miesiąca jednostka nie otrzymała jednak faktury za towary. W związku z powyższym kierownik jednostki:
  - a) może zezwolić na wystawienie dowodu zastępczego,
  - b) nie może zezwolić na wystawienie dowodu zastępczego.**
  - c) powinien zdecydować o skorygowaniu dowodu magazynowego.
2. Jednostka przyjmuje do magazynu produkty gotowe na podstawie:
  - a) faktury zakupu (FA),
  - b) odbioru towarów (PZ),
  - c) przyjęcia wewnętrznego (PW).**
3. W dowodzie księgowym określenie stron (nazwy, adresy) dokonujących operacji gospodarczej:
  - a) może zostać pominięte, jeżeli wynika to z odrębnych przepisów,**
  - b) nie może zostać pominięte,
  - c) może zostać pominięte, jeżeli tak zdecyduje kierownik jednostki.
4. Jeżeli dowód księgowy jest zgodny z rzeczywistym przebiegiem operacji gospodarczej to uznaje się go za:
  - a) bezbłędny,
  - b) kompletny,
  - c) rzetelny.**
5. Zapis księgowy po stronie Dt konta „Pozostałe rozrachunki z pracownikami” może oznaczać:
  - a) naliczenie wynagrodzeń brutto,
  - b) pobranie przez pracownika zaliczki na podróż służbową,**
  - c) spłatę przez pracownika raty pożyczki.
6. Księgowanie po stronie Dt na koncie „Materiały” może być dokonane na podstawie dokumentu potwierdzającego:
  - a) otrzymanie oferty od dostawcy,
  - b) opłacenie faktury pro-forma,
  - c) przyjęcie materiałów do magazynu.**
7. Sumy kontrolne zestawienia obrotów i sald będą różne w przypadku błędu księgowego polegającego na:
  - a) zaksięgowaniu danej operacji gospodarczej na niewłaściwych kontach, ale zgodnie z zasadą podwójnego zapisu,
  - b) zaksięgowaniu tej samej operacji gospodarczej dwukrotnie,
  - c) zaksięgowaniu operacji gospodarczej na dwóch różnych kontach, po tej samej stronie kont.**
8. Uznanie konta rozrachunków może nastąpić w wyniku:
  - a) zwiększenia należności,
  - b) zmniejszenia zobowiązań,
  - c) zwiększenia zobowiązań.**
9. Saldo Ct konta „Rachunek bankowy” jest wykazywane w bilansie jako:
  - a) „Środki pieniężne w kasie i na rachunkach” ze znakiem plus,
  - b) „Środki pieniężne w kasie i na rachunkach” ze znakiem minus,
  - c) „Zobowiązania krótkoterminowe” ze znakiem plus.**

10. Konto „Odpisy aktualizujące wartość krótkoterminowych aktywów finansowych” jest kontem:
- wynikowym,
  - korygującym,**
  - pozabilansowym.
11. Jeżeli jednostka prowadzi ewidencję materiałów w cenach zakupu, a koszty zakupu rozlicza w czasie, to saldo Dt konta „Rozliczenia międzyokresowe kosztów zakupu”:
- jest wykazywane w aktywach bilansu jako „Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe”,
  - jest wykazywane w pasywach bilansu jako „Rozliczenia międzyokresowe”,
  - koryguje wartość materiałów wykazywanych w aktywach bilansu.**
12. Obroty Ct konta Kasa mogą oznaczać:
- stan gotówki w kasie na koniec okresu,
  - sumę wpłat gotówki do kasy w ciągu okresu,
  - sumę wypłat gotówki z kasy w ciągu okresu.**
13. Dowód przyjęcia towarów do magazynu (Pz) to dowód księgowy:
- zewnątrzny obcy,
  - zewnątrzny własny,
  - wewnętrzny.**
14. Wystawiona przez jednostkę faktura sprzedaży towarów to dowód:
- zewnątrzny obcy,
  - zewnątrzny własny,**
  - wewnętrzny.
15. Raport kasowy to przykład dowodu księgowego:
- zbiorczego,**
  - rozliczeniowego,
  - zastępczego.
16. Dowód księgowy sporządzony przez jednostkę, będący podstawą zapisów w księgach rachunkowych, ujmujący już dokonane zapisy według nowych kryteriów klasyfikacyjnych to dowód:
- korygujący,
  - zbiorczy,
  - rozliczeniowy.**
17. Konto „Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów” to:
- pozabilansowe,
  - wynikowe,
  - bilansowe.**
18. Na kontach ksiąg pomocniczych zdarzenia gospodarcze ujmuje się:
- zgodnie z zasadą podwójnego zapisu,
  - jednostronnie, jako uszczegółowienie zapisu na kontach księgi głównej,**
  - zgodnie z zasadą podwójnego zapisu z uwzględnieniem zasad ewidencji obowiązujących dla kont ksiąg pomocniczych.
19. Konta ksiąg pomocniczych powstają w wyniku:
- pionowego podziału konta księgi głównej,
  - poziomego podziału konta księgi głównej,**
  - łączenia kont księgi głównej.
20. Konto korygujące do konta księgi głównej powstaje w wyniku:
- poziomego podziału konta księgi głównej,
  - pionowego podziału konta księgi głównej,**
  - łączenia kont.

Zadania sytuacyjne

Zadanie 1

Założenia:

Salda kont księgi głównej jednostki małej - spółki „CDE Sp. z o.o.” na dzień bilansowy po ustaleniu wyniku finansowego, ale przed wyceną bilansową przedstawiały się następująco:

Lp.	Nazwa konta	Saldo w PLN	
		Dt (Wn)	Ct (Ma)
1.	Inwestycje długoterminowe - akcje spółki A	12.000	
2.	Nieruchomości inwestycyjne	72.000	
3.	Środki pieniężne w drodze	19.000	
4.	Rachunek bieżący	31.000	
5.	Inwestycje krótkoterminowe - akcje spółki B	4.000	
6.	Lokata bankowa o terminie realizacji za 15 m-cy	22.000	
7.	Rozrachunki z dostawcami zagranicznymi (powyżej 12 m-cy)		4.100
8.	Otrzymany kredyt długoterminowy (w tym kwota 5.000 do spłaty w ciągu 12 m-cy od dnia bilansowego)		20.000
9.	Wynik finansowy		35.900
10.	Kapitał podstawowy		100.000

Ponadto wiadomo, że:

- saldo konta „Inwestycje długoterminowe - akcje spółki A” odzwierciedla wartość 100 szt. akcji po 120 PLN/szt., akcje wyceniane są w cenie rynkowej, która na dzień bilansowy wynosi 150 PLN/szt.
- do wyceny nieruchomości inwestycyjnych jednostka przyjęła metodę wyceny wg wartości rynkowej bądź inaczej określonej wartości godziwej. Aktualnie cena rynkowa nieruchomości ustalona na dzień bilansowy wzrosła i wynosi 110 000 PLN,
- saldo konta „Inwestycje krótkoterminowe - akcje spółki B” odzwierciedla wartość 50 szt. akcji po 80 PLN/szt., akcje wyceniane są w cenie rynkowej, która na dzień bilansowy wynosi 100 PLN/szt.
- saldo konta „Rozrachunki z dostawcami zagranicznymi” dotyczy zobowiązania wobec kontrahenta X w kwocie 1000 EUR. Średni kurs obowiązujący na dzień bilansowy ogłoszony dla EUR przez NBP wynosi 4,35.

Do księgowania operacji gospodarczych spółka wykorzystuje między innymi następujące konta księgi głównej:

Nr konta	Nazwa konta	Nr konta	Nazwa konta
061	Odpisy aktualizacyjne nieruchomości inwestycyjnych	755	Koszty finansowe
063	Odpisy aktualizacyjne inwestycji długoterminowych - udziały i akcje	760	Pozostałe przychody operacyjne
151	Odpisy aktualizujące krótkoterminowe aktywa finansowe – udziały i akcje	765	Pozostałe koszty operacyjne
204	Rozrachunki z dostawcami zagranicznymi	813	Kapitał z aktualizacji wyceny
750	Przychody finansowe	860	Wynik finansowy

Dyspozycje:

Należy:

- Zadekretować w podanej tabeli skutki wyceny aktywów i pasywów na dzień bilansowy - wycena nie ma wpływu na wysokość podatku dochodowego.
- Zaprezentować we wskazanych fragmentach bilansu poszczególne aktywa i pasywa spółki z uwzględnieniem przeprowadzonej wyceny aktywów i pasywów na dzień bilansowy.

Rozwiązanie wzorcowe:**Ad 1. Wyczenia pomocnicze do wyceny na dzień bilansowy:**

- a) akcji spółki A:
 $(150 - 120) \times 100 = 3\ 000$ wzrost wartości
- b) nieruchomości inwestycyjnej:
 $110\ 000 - 72\ 000 = 38\ 000$ wzrost wartości
- c) akcji spółki B:
 $(100 - 80) \times 50 = 20 \times 50 = 1\ 000$ wzrost wartości
- d) zobowiązania zagranicznego:
 $1000 \text{ Eur} \times (4,10 - 4,35) = -250$ ujemna różnica kursowa

Lp	Treść operacji	Kwota w PLN	Konto	
			Wn	Ma
1.	Ujęcie skutków wyceny na dzień bilansowy akcji spółki A – inwestycje długoterminowe:	3.000	063	813
2.	Ujęcie skutków wyceny na dzień bilansowy nieruchomości inwestycyjnej.	38.000	061	760
3.	Ujęcie skutków wyceny na dzień bilansowy akcji spółki B – inwestycje krótkoterminowe	1.000	151	750
4.	Ujęcie skutków wyceny na dzień bilansowy zobowiązania zagranicznego	250	755	204

Ad 2. Fragmenty bilansu - AKTYWA

Nazwa pozycji	Kwota	Sumy kontrolne
A.IV Inwestycje długoterminowe, w tym	147.000	
- nieruchomości	110.000	
- długoterminowe aktywa finansowe	37.000	15.000+22.000
B.III. Inwestycje krótkoterminowe, w tym:	55.000	
a) krótkoterminowe aktywa finansowe, w tym:	55.000	5.000+19.000+31.000
-środki pieniężne w kasie i na rachunkach	31.000	

Fragmenty bilansu - PASYWA

Nazwa pozycji	Kwota	Sumy kontrolne
A. Kapitał (fundusz) własny	177.650	
I. Kapitał (fundusz) podstawowy	100.000	
II. Kapitał (fundusz) zapasowy		
III. Kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny, w tym:	3.000	
- z tytułu aktualizacji wartości godziwej	3.000	
IV. Pozostałe kapitały (fundusze) rezerwowe		
V. Zysk (strata) z lat ubiegłych		
VI. Zysk strata netto	74.650	35.900+38.000+1.000- 250
VI. Odpisy z zysku netto w ciągu roku obrotowego		
B.III. Zobowiązania krótkoterminowe, w tym	9.350	
a) z tytułu kredytów i pożyczek	5.000	
b) z tytułu dostaw i usług	4.350	
-do 12 miesięcy	4.350	
- powyżej 12 miesięcy		
c) fundusze specjalne		

Zadanie 2*Założenia:*

Jednostka produkcyjna, podatnik VAT wykonujący wyłącznie czynności opodatkowane, na początek czerwca 20XX roku posiadała maszynę produkcyjną, której wartość bilansowa (bieżąca) wynosiła 40.500 zł, a dotychczasowe umorzenie 7.500 zł. W czerwcu 20XX jednostka zakupiła 5-letnią licencję na program księgowy za 14.760 zł brutto (FV z dnia 5.06.20XX, płatna przelewem, w tym VAT 23%). Dodatkowo jednostka otrzymała fakturę za zainstalowanie tego programu księgowego (licencji) na 3.000 zł netto (FV z dnia 6.06.20XX, płatna przelewem, 23% VAT). Program został przyjęty do użytkowania w dniu 7.06.20XX (dokument OT).

Wybrane zapisy polityki rachunkowości jednostki:

- Rok obrotowy jest równy kalendarzowemu.
- Jednostka prowadzi dwa układy kosztów (rodzajowy i funkcjonalny).
- Amortyzowanie środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych jednostka rozpoczyna od miesiąca następnego po przyjęciu do używania. Środki trwałe i wartości niematerialne i prawne amortyzowane są metodą liniową. Okres ekonomicznej użyteczności dla maszyn i urządzeń produkcyjnych wynosi 8 lat.
- Jednostka stosuje między innymi następujące konta księgi głównej:

Nr konta	Nazwa konta	Nr konta	Nazwa konta
010	Środki trwałe	400	Amortyzacja
011	Umorzenie środków trwałych	401	Zużycie materiałów
020	Wartości niematerialne i prawne	402	Usługi obce
021	Umorzenie wartości niematerialnych i prawnych	490	Rozliczenie kosztów
222	Rozrachunki z tytułu VAT	501	Koszty produkcji podstawowej
249	Pozostałe rozrachunki	520	Koszty wydziałowe
301	Rozliczenie zakupu	550	Koszty ogólnego zarządu

Dyspozycje:

1. Obliczyć roczne stawki amortyzacji dla maszyny i licencji, odpis roczny oraz odpis miesięczny odrębnie dla maszyny i licencji.
2. Zadekretować operacje gospodarcze za czerwiec i lipiec 20XX, związane z zakupem oraz amortyzacją aktywów trwałych jednostki, stosując podane symbole kont księgi głównej.
3. Obliczyć wartość bilansową maszyny i licencji na koniec roku obrotowego 20XX.

Rozwiązanie wzorcowe:**Ad 1.**

Maszyna produkcyjna:

$$\text{roczna stawka amortyzacji} = 100\%/8 = 12,50\%$$

$$\text{roczny odpis amortyzacyjny} = 48.000 \cdot 12,50\% = 6.000$$

$$\text{miesięczny odpis amortyzacyjny} = 6.000/12 = 500$$

$$\text{Wartość początkowa maszyny} = 40.500 + 7.500 = 48.000 \text{ (obliczenia pomocnicze)}$$

Licencja na program księgowy:

$$\text{roczna stawka amortyzacji} = 100\%/5 = 20\%$$

$$\text{roczny odpis amortyzacyjny} = 15.000 \cdot 20\% = 3.000$$

$$\text{miesięczny odpis amortyzacyjny} = 3.000/12 = 250$$

$$\text{Wartość początkowa licencji} = 14.760/1,23 + 3.000 = 15.000 \text{ zł}$$

Ad 2. Dekretacja operacji gospodarczych w czerwcu 20XX:

L.P.	Treść operacji	Kwota	Dt	Ct
1a.	Faktura za licencję	14.760	-	249
1b.	Kwota netto	12.000	301	-
1c.	VAT	2.760	222	-
2a.	Faktura za instalację	3.690	-	249
2b.	Kwota netto	3.000	301	-
2c.	VAT	690	222	-
3.	OT - licencja FK	15.000	020	301
4a.	Amortyzacja maszyny	500	400	011
4b.	Rozliczenie amortyzacji maszyny	500	520	490
	Dekretacja operacji w lipcu 20XX			
5a	Amortyzacja maszyny	500	400	011
5b	Rozliczenie amortyzacji maszyny	500	520	490
6a	Amortyzacja licencji	250	400	021
6b	Rozliczenie amortyzacji licencji	250	550	490

Ad 3.

Wartość bilansowa na koniec roku obrotowego (grudzień 20XX):

maszyny produkcyjnej = $48.000 - 7.500 - 3.500 = 37.000$

licencji na program księgowy = $15.000 - 1.500 = 13.500$

umorzenie maszyny od czerwca do grudnia 20XX = $500 \cdot 7 = 3.500$

umorzenie licencji od lipca do grudnia 20XX = $250 \cdot 6 = 1.500$

Zadanie 3*Założenia:*

Spółka z o.o. jest producentem grzejników przemysłowych, które produkowane są na masową skalę. Zgodnie z zasadami (polityką) rachunkowości spółka prowadzi ewidencję kosztów zarówno w układzie rodzajowym jak i funkcjonalnym.

Spółka stosuje między innymi następujące symbole i nazwy kont księgi głównej:

Nr konta	Nazwa konta	Nr konta	Nazwa konta
230	Rozrachunki z tytułu wynagrodzeń	520	Koszty wydziałowe
310	Materiały	550	Koszty zarządu
402	Zużycie materiałów	580	Rozliczenie produkcji
405	Wynagrodzenia	600	Wyroby gotowe
490	Rozliczenie kosztów	620	Odchylenia od cen ewidencyjnych wyrobów gotowych
500	Produkcja podstawowa		

Dyspozycje:

- Zadekretować operacje gospodarcze zestawione w tabeli, przy zastosowaniu numerów kont, określonych w treści zadania.
- Obliczyć wartość bilansową wyrobów gotowych oraz produkcji w toku.

Rozwiązanie wzorcowe:**Ad. 1**

Lp.	Treść operacji gospodarczej	Kwota	Dt	Ct
1	Wydano z magazynu materiały potrzebne do procesu produkcyjnego grzejników.	500.000	402	310
2	Zgodnie z rozdzielnikiem kosztów 70% wydanych materiałów obciąża bezpośrednie koszty produkcji, a 30% koszty wydziałowe	350.000 150.000	500 520	490 490
3	Zaksięgowano listę płac za bieżący miesiąc.	250.000	405	230
4	Koszty wynagrodzeń obciążają: - koszty bezpośrednie produkcji - koszty wydziałowe - koszty zarządu	200.000 10.000 40.000	500 520 550	490 490 490
5	Przeksięgowano koszty wydziałowe na konto produkcji podstawowej.	160.000	500	520
6	Wyprodukowano i przyjęto do magazynu 5.000 szt. grzejników po planowanym koszcie wytworzenia wynoszącym 100 zł/szt.	500.000	600	580
7	Skalkulowano i zaksięgowano rzeczywisty koszt wytworzenia przyjętych wyrobów gotowych, który wynosi 98 zł/szt.	490.000	580	500
8	Zaksięgowano odchylenia od cen ewidencyjnych wyrobów gotowych	10.000	580	620

Ad. 2

Wartość bilansowa wyrobów gotowych = 500 000 - 10 000 = **490 000**

Wartość produkcji w toku = 350.000+200.000+160.000-490.000 = **220.000**

BLOK TEMATYCZNY III

Pytania testowe

1. Dniem otwarcia ksiąg rachunkowych na dzień rozpoczęcia działalności w spółce z o.o. jest dzień:
  - a) wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego,
  - b) zawarcia umowy spółki,
  - c) **pierwszego zdarzenia zmieniającego stan aktywów lub pasywów spółki.**
2. Jeżeli księgi rachunkowe umożliwiają stwierdzenie poprawności dokonanych w nich zapisów, stanów (sald) oraz działania stosowanych procedur obliczeniowych to uznaje się je za:
  - a) **sprawdzałne,**
  - b) kompletne,
  - c) bezbłędne.
3. Jednostka sektora finansów publicznych może powierzyć prowadzenie ksiąg rachunkowych:
  - a) innemu przedsiębiorcy, prowadzącemu działalność w tym zakresie,
  - b) innemu przedsiębiorcy, prowadzącemu działalność w tym zakresie, pod warunkiem że sprawozdanie finansowe będzie poddane badaniu przez biegłego rewidenta,
  - c) **innej jednostce sektora finansów publicznych, na zasadach określonych w przepisach odrębnych.**
4. Jeżeli spółka akcyjna powierzyła prowadzenie ksiąg rachunkowych innemu przedsiębiorcy poza siedzibą jednostki, to kierownik jednostki jest obowiązany w trakcie kontroli podatkowej zapewnić dostępność ksiąg rachunkowych wraz z dowodami:
  - a) wyłącznie w siedzibie organu podatkowego,
  - b) wyłącznie w siedzibie spółki lub miejscu sprawowania zarządu,
  - c) **w siedzibie spółki lub w miejscu sprawowania zarządu albo w innym miejscu za zgodą tego organu podatkowego.**
5. Jeżeli do ksiąg rachunkowych wprowadzono m.in. kompletnie wszystkie zakwalifikowane do zaksięgowania dowody księgowane, to księgi prowadzone są w tym zakresie:
  - a) rzetelnie,
  - b) **bezbłędnie,**
  - c) sprawdzalnie.
6. Księgi rachunkowe uznaje się za prowadzone sprawdzalnie jeżeli:
  - a) sporządzono zestawienia obrotów i sald za rok obrotowy- nie później niż do 85 dnia po dniu bilansowym,
  - b) **odpowiednie uporządkowanie zapisów umożliwia sporządzenie sprawozdań finansowych,**
  - c) dokonane w nich zapisy odzwierciedlają stan rzeczywisty.
7. Księgi rachunkowe uznaje się za prowadzone bieżąco, jeżeli ujęcie wpłat i wypłat weksłami obcymi następuje:
  - a) **w tym samym dniu, w którym zostały dokonane,**
  - b) w ciągu okresu sprawozdawczego, za który następuje rozliczenie z budżetem z tytułu podatku dochodowego,
  - c) nie później niż na koniec okresu sprawozdawczego, ale nie rzadziej niż na koniec miesiąca.
8. Zasada podwójnego zapisu przy prowadzeniu ksiąg rachunkowych spółki z o.o. obowiązuje:
  - a) na kontach księgi głównej, na kontach ksiąg pomocniczych oraz w dzienniku,
  - b) **wyłącznie na kontach księgi głównej,**
  - c) na kontach księgi głównej oraz na kontach ksiąg pomocniczych, jeżeli księgi rachunkowe prowadzone są przy użyciu komputera.

9. Księgi uznaje się za prowadzone bieżąco jeżeli zestawienie obrotów i sald kont księgi głównej za rok obrotowy sporządzane jest nie później niż:
- do 85 dnia po dniu bilansowym,**
  - do dnia bilansowego,
  - w ciągu 3 miesięcy od dnia bilansowego.
10. Grzywna lub kara pozbawienia wolności do lat 2, albo obie te kary łącznie są przewidziane w przypadku:
- nieprowadzenia ksiąg rachunkowych,**
  - niepoddania sprawozdania finansowego badaniu przez biegłego rewidenta,
  - nieskładania sprawozdania finansowego we właściwym rejestrze sądowym.
11. Przedsiębiorca wykonujący działalność w zakresie usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych, bez spełnienia obowiązku zawarcia umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone w związku z prowadzoną ww. działalnością:
- podlega grzywnie albo karze ograniczenia wolności,**
  - podlega grzywnie lub karze pozbawienia wolności do lat 2, albo obu tym karom łącznie,
  - po deregulacji zawodu, nie podlega z tego tytułu sankcjom karnym.
12. W przypadku gdy księgi rachunkowe jednostki zostały powierzone przedsiębiorcy wykonującego działalność w zakresie usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych, odpowiedzialność za ich prowadzenie, w rozumieniu ustawy o rachunkowości, ponosi zawsze:
- ten przedsiębiorca,
  - kierownik jednostki,**
  - osoba zatrudniona u przedsiębiorcy, której powierzono – za jej pisemną zgodą – prowadzenie ksiąg rachunkowych.
13. Termin i częstotliwość inwentaryzacji towarów objętych ewidencją wartościową w punktach obrotu detalicznego jednostki uważa się za dotrzymane, jeżeli inwentaryzacje:
- przeprowadzono raz w ciągu 2 lat,
  - przeprowadzono raz w roku,**
  - przeprowadzono raz w ciągu 4 lat.
14. W wyniku inwentaryzacji towarów stwierdzono niedobór towaru A: 500szt. w cenie jednostkowej 10 zł/szt, oraz nadwyżkę towaru B: 200 szt. w cenie jednostkowej 25 zł/szt. Podjęto decyzje o kompensacie niedoboru towaru A z nadwyżką towaru B.
Wartość niedoboru towaru A po kompensacie wynosi:
- 3 000 PLN,**
  - 0 PLN,
  - 2 000 PLN.
15. Stwierdzone niedobory w stanie rzeczowych składników majątku trwałego wycenia się według:
- ceny nabycia lub ceny zakupu,
  - ceny nabycia lub kosztu wytworzenia,
  - wartości początkowej pomniejszonej o dotychczasowe odpisy umorzeniowe.**
16. Inwentaryzacja przeprowadzana drogą weryfikacji:
- co do zasady, nie wymaga odrębnego udokumentowania, z wyjątkiem sytuacji gdy występują różnice inwentaryzacyjne,
  - powinna być zawsze udokumentowana w postaci protokołu z przeprowadzonej weryfikacji,**
  - wystarczy, że jest udokumentowana np. w postaci wydruku weryfikowanego konta.

17. Udokumentowania wyników inwentaryzacji:
- a) **to obowiązek wynikający z regulacji ustawy o rachunkowości,**
  - b) wynika wyłącznie z instrukcji inwentaryzacyjnej jednostki, podpisanej przez jej kierownika,
  - c) nie jest obligatoryjne, jednak uznane jako przydatne w świetle tzw. dobrej praktyki i dokumentowania rozliczeń z budżetem.
18. Na ostatni dzień roku obrotowego, bez możliwości przesunięcia terminu, należy przeprowadzić inwentaryzację m.in.:
- a) produktów gotowych i produktów w toku,
  - b) **środków pieniężnych w kasie i produktów w toku,**
  - c) zapasów drewna w jednostkach prowadzących gospodarkę leśną.
19. Inwentaryzacja drogą potwierdzenia sald przeprowadzana jest m.in. w przypadku:
- a) należności spornych i wątpliwych,
  - b) należności z tytułu dostaw i usług od osób fizycznych nieprowadzących ksiąg rachunkowych,
  - c) **papierów wartościowych w formie zdematerializowanej.**
20. Jednostka, w której rok obrotowy jest rokiem kalendarzowym, przeprowadziła inwentaryzację towarów za rok 2018 w dniu 12.01.2019 r. Ujawnione różnice inwentaryzacyjne należy wyjaśnić i rozliczyć w księgach rachunkowych:
- a) **roku 2018,**
  - b) roku 2019,
  - c) roku 2018 lub 2019, zależnie od decyzji komisji inwentaryzacyjnej.

Zadania sytuacyjne

Zadanie 1

Założenia:

Na dzień 01.10.20XX r. salda wybranych kont w spółce „ABC” kształtowały się następująco:

131 Rachunek bankowy (Dt)	70.000 zł
101 Kasa	200 zł
201 Rozrachunki z odbiorcami (Dt)	8.000 zł
202 Rozrachunki z dostawcami (Ct)	4.500 zł

Poza wymienionymi kontami Spółka stosuje między innymi następujące symbole i nazwy kont księgi głównej:

Nr konta	Nazwa konta	Nr konta	Nazwa konta
120	Środki pieniężne w drodze	550	Koszty ogólnego zarządu
151	Inne środki pieniężne	750	Przychody finansowe
204	Zobowiązania czekowe	751	Koszty finansowe
402	Usługi obce	760	Pozostałe przychody operacyjne
490	Rozliczenie kosztów	761	Pozostałe koszty operacyjne

Na saldo konta "201 Rozrachunki z odbiorcami" składają się należności od spółki „DEF” w wysokości 5.000 zł i od spółki „KLM” w wysokości 3.000 zł. Należności te nie są objęte odpisami aktualizującymi, a ich termin płatności upływa 15.10.20XX r. Na saldo konta „202 Rozrachunki z dostawcami” składa się zobowiązanie wobec spółki „XYZ” w wysokości 4.500 zł, którego termin płatności upływa 31.10.20XX r.

Spółka prowadzi ewidencję kosztów zarówno w układzie rodzajowym, jak i funkcjonalnym. W październiku w spółce „ABC” miały miejsce zdarzenia wymienione w poniższej tabeli.

Dyspozycje:

Zadekretować operacje gospodarcze w spółce „ABC”, wpisując w odpowiednie kolumny poniższej tabeli podane symbole kont księgi głównej

Rozwiązanie wzorcowe:

Lp.	Treść operacji	Kwota zł	Dt	Ct
1.	Przyjęcie do kasy gotówki pobranej za pomocą karty płatniczej	2.000	101	120
2.	Kontrahent DEF uregulował całość należności wekslem o sumie wekslowej 5.340	5.340 5.000 340	151	201 750
3.	Kontrahent KLM uregulował należność czekiem rozrachunkowym	3.000	151	201
4.	Zobowiązanie wobec kontrahenta XYZ uregulowano za pomocą czeku rozrachunkowego	4.500	202	204
5.	Przekazanie weksła obcego do dyskonta w banku	5.340	120	151
6.	Otrzymanie wyciągu bankowego potwierdzającego pobranie gotówki (dotyczy operacji nr 1)	2.000	120	131
7.	Otrzymanie wyciągu bankowego potwierdzającego realizację czeku przez kontrahenta XYZ	4.500	204	131
8.	Otrzymanie wyciągu bankowego potwierdzającego: a) wpływ środków z dyskonta weksła b) potrącenie odsetek dyskontowych	5.160 180	131 751	120 120
9.	Otrzymanie wyciągu bankowego potwierdzającego pobranie opłaty za prowadzenie rachunku	20	402	131
10.	Rozliczenie kosztów rodzajowych w układ funkcjonalny	20	550	490

Zadanie 2

Założenia:

W Spółce z o. o. przeprowadzono inwentaryzację towarów. Zgodnie z polityką rachunkowości spółka ewidencjonuje koszty w układzie rodzajowym, stosując między innymi następujące symbole i nazwy kont:

Nr konta	Nazwa konta	Nr konta	Nazwa konta
130	Rachunek bieżący	330/1	Towary A
202	Rozrachunki z odbiorcami	330/2	Towary B
221	VAT należny	330/3	Towary C
234	Pozostałe rozrachunki z pracownikami	402	Zużycie materiałów
241	Rozliczenie niedoborów	405	Wynagrodzenia
242	Rozliczenie nadwyżek	750	Przychody finansowe
246	Należności dochodzone na drodze sądowej	755	Koszty finansowe
280	Opisy aktualizujące należności	760	Pozostałe przychody operacyjne
249	Pozostałe rozrachunki	765	Pozostałe koszty operacyjne

Dyspozycja:

Zadekretować operacje gospodarcze, wykorzystując numery kont z powyższego wykazu.

Rozwiązanie wzorcowe:

Lp.	Treść zdarzenia gospodarczego	Kwota	Dt	Ct
1.	W wyniku przeprowadzonej inwentaryzacji towarów w magazynie spółki stwierdzono: a) niedobór 50 szt. towaru A w cenie 300 zł/szt, b) nadwyżkę 55 szt. towaru B w cenie 250 zł/szt, c) niedobór 40 szt. towaru C w cenie 200 zł/szt.	15.000 13.750 8.000	241 330/2 241	330/1 242 330/3
2.	Niedobór towaru A skompensowano z nadwyżką towaru B, a powstałe różnice odniesiono odpowiednio w pozostałe przychody lub koszty operacyjne	12.500 2.500 1.250	242 765 242	241 241 760
3.	Niedobór 40 szt. towaru C uznano za zawiniony przez osobę materialnie odpowiedzialną.	8.000	234	241
4.	Osoba materialnie odpowiedzialna nie uznała niedoboru za zawiniony. Wobec braku zgody osoby materialnie odpowiedzialnej za uznanie roszczenia sprawę skierowano do sądu.	8.000	246	234
5.	Dokonano odpisu aktualizującego na wartość niedoboru.	8.000	765	280
6.	Sąd uznał winnym osobę materialnie odpowiedzialną za całą wartość niedoboru.	8.000	234	246
7.	Osoba materialnie odpowiedzialna wpłaciła kwotę niedoboru na rachunek bankowy spółki.	8.000	130	234
8.	Rozwiązano odpis aktualizujący w związku z wpłatą wartości niedoboru.	8.000	280	760